

Osobitné podmienky oprávnenosti výdavkov

v rámci výzvy s kódom OPKŽP-PO1-SC142-2015-4

v znení Usmernenia č. 45

Zoznam oprávnených výdavkov

Riadiaci orgán pre OP KŽP (ďalej len „RO“) overuje vecnú oprávnenosť výdavkov projektu žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku (ďalej len „ŽoNFP“) na základe posúdenia, či žiadané výdavky projektu vecne spadajú do rozsahu oprávnených výdavkov určených v tomto zozname. Zoznam oprávnených výdavkov obsahuje uzavretý zoznam tried a skupín oprávnených výdavkov a v rámci nich najčastejšie sa vyskytujúce typy oprávnených výdavkov v rámci tejto výzvy v súlade s Číselníkom oprávnených výdavkov, ktorý tvorí súčasť Príručky k oprávnenosti výdavkov pre dopytovo orientované projekty OP KŽP, verzia 2.14 (ďalej len „Príručka k oprávnenosti výdavkov“).

V rámci tejto výzvy sa oprávnené výdavky členia na priame a nepriame výdavky. Platí pritom, že všetky nižšie uvedené typy oprávnených výdavkov sa členia medzi priame výdavky okrem tých, pri ktorých je v zátvorke explicitne uvedené, že ide o nepriame výdavky.

V tejto výzve sa aplikuje **reálne vykazovanie výdavkov** (priamych aj nepriamych).

Upozornenie: Jednotlivé činnosti projektu môžu byť zabezpečené vlastnými kapacitami¹ žiadateľa/prijímateľa alebo dodávateľsky/externe². Zabezpečenie tých istých činností projektu dodávateľsky/externe a zároveň vlastnými kapacitami je **neoprávnené** a povedie k vzniku neoprávnených výdavkov.

Všetky typy (a príklady) oprávnených výdavkov uvedené nižšie, musia mať priamu väzbu na **monitorovanie environmentálnych záťaží**.

Oprávnené sú iba tie výdavky, ktoré sú **nevyhnutné** pre realizáciu a dosiahnutie cieľov projektu.

Trieda výdavkov **01 - Dlhodobý nehmotný majetok**³

Skupina výdavkov **013 - Softvér**

- **nákup softvéru** (ak je zakúpený samostatne, tzn. že nie je súčasťou dodávky hardvéru a jeho ocenenia), vrátane výdavkov na nákup licencií súvisiacich s používaním tohto softvéru;
- **modernizácia softvéru** vo vlastníctve žiadateľa⁴, ktorý žiadateľ plánuje v rámci pripravovanej ŽoNFP zhodnotiť (napr. upgradovať/pridávať nové funkcionality) a využívať pre realizáciu a dosiahnutie cieľov projektu.

Skupina výdavkov **014 - Oceniteľné práva**

- **nákup licencií** (výhradných, aj nevýhradných; nejde však o licencie súvisiace s používaním softvéru)

¹ Patria sem zamestnanci pracujúci na projekte na základe pracovného pomeru založeného pracovnou zmluvou, ako aj osoby pracujúce na projekte na základe dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru v zmysle ustanovení §§ 223 až 228a zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“), t. j. dohody o vykonaní práce, ak ide o prácu, ktorá je vymedzená výsledkom, dohody o pracovnej činnosti, resp. dohody o brigádnickej práci študentov, ak ide o príležitostnú činnosť vymedzenú druhom práce.

² Žiadateľ/prijímateľ môže využívať služby dodávateľov v tých prípadoch a pre tie činnosti, keď nie je možné alebo efektívne tieto činnosti zabezpečiť vlastnými kapacitami.

³ Radia sa sem zložky nehmotného majetku, ktorých ocenenie je vyššie ako suma 2 400 EUR a dobu použiteľnosti dlhšia ako jeden rok. Podľa rozhodnutia účtovnej jednotky (t. j. žiadateľa/prijímateľa) sem možno zaradiť aj dlhodobý nehmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná tejto sume alebo je nižšie, ak doba použiteľnosti tohto majetku je dlhšia ako jeden rok a účtovná jednotka postupuje v súlade so svojou internou smernicou k postupom účtovania.

⁴ Ku dňu predloženia žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku (ďalej len „ŽoNFP“).

zaradeného do skupiny výdavkov 013 - <i>Softvér</i> , ale o nadobudnutie softvéru vyrobeného na mieru, ktorý je objednávatelovi/prijímateľovi dodaný vrátane majetkových a dispozičných práv podľa vopred uzatvorenej licenčnej zmluvy).
Trieda výdavkov 02 - Dlhodobý hmotný majetok
Skupina výdavkov 022 - <i>Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí</i> ⁵
<ul style="list-style-type: none"> ▪ nákup výpočtovej techniky, vrátane príslušenstva; ▪ nákup prevádzkových/špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia, vrátane prvého zaškolenia obsluhy (ak relevantné); ▪ nákup technológií alebo častí technológií tvoriacich navzájom funkčný celok; ▪ nákup osobných ochranných pracovných prostriedkov pre zamestnancov (napr. pracovné odevy, obuv a pracovné pomôcky), ktoré spĺňajú kritériá nákupu z kapitálových výdavkov.
Skupina výdavkov 027 - <i>Pozemky</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ nákup pozemkov/lesov, na ktorých má byť projekt realizovaný, vo výške maximálne 10 % celkových oprávnených priamych výdavkov na projekt, vrátane výdavkov na nákup pozemkov/lesov. V prípade zanedbaných plôch a plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy, sa toto obmedzenie zvyšuje na 15 %.
Trieda výdavkov 11 - Zásoby ⁶
Skupina výdavkov 112 - <i>Zásoby</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ nákup výpočtovej techniky, vrátane príslušenstva (napr. PC, externý harddisk, tlačiareň, notebook); ▪ nákup prevádzkových/špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia, vrátane príslušenstva a prvého zaškolenia obsluhy, ak relevantné (napr. elektromotory, čerpadlá a iné); ▪ nákup materiálu (napr. kancelárskeho; laboratórneho - pre prevádzku laboratória a akreditované výkony zamerané na analytické práce; technické plyny); ▪ nákup osobných ochranných pracovných prostriedkov pre zamestnancov (napr. pracovné odevy, obuv a pracovné pomôcky).
Trieda výdavkov 50 - Spotreba
Skupina výdavkov 502 - <i>Spotreba energie</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ elektrická energia, plyn, vodné a stočné; ▪ palivo ako zdroj energie na iné ako dopravné účely (napr. do generátorov elektrického prúdu/elektrocentrál; čerpadiel a iné; aj propán butánová fľaša).
Skupina výdavkov 503 - <i>Spotreba ostatných neskladovateľných dodávok</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pohonné hmoty, mazivá, oleje, špeciálne kvapaliny a LPG plyny použité <u>výhradne</u> na dopravné účely pri pracovných cestách.
Trieda výdavkov 51 - Služby
Skupina výdavkov 512 - <i>Cestovné náhrady</i>

⁵ Radí sa sem hmotný majetok, ktorý má samostatné technicko-ekonomické určenie s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok a v ocenení vyššom ako je suma 1 700 EUR. Podľa rozhodnutia účtovnej jednotky (t. j. žiadateľa/prijímateľa) sem možno zaradiť aj dlhodobý hmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná tejto sume alebo je nižšie, ak doba použiteľnosti tohto majetku je dlhšia ako jeden rok a účtovná jednotka postupuje v súlade so svojou internou smernicou k postupom účtovania.

⁶ V rámci triedy výdavkov sa zaraďujú hnutelné veci s dobou použiteľnosti najviac jeden rok bez ohľadu na obstarávaciu cenu. V danej triede sa vykazuje aj hmotný majetok, ktorý nie je definovaný ako dlhodobý hmotný majetok (trieda výdavkov 02), pričom účtovná jednotka (t. j. žiadateľ/prijímateľ) postupuje v súlade so svojou internou smernicou k postupom účtovania. Všetky oprávnené výdavky zaradené do predmetnej triedy výdavkov musia spĺňať kritériá nákupu krátkodobého hmotného majetku z bežných výdavkov.

- **tuzemské/zahraničné cestovné náhrady** bezprostredne súvisiace s realizáciou hlavnej aktivity projektu (ďalej len „HAP“) (cestovné náhrady na ubytovanie sú oprávnené do výšky stanovených finančných limitov⁷).

Skupina výdavkov **518 - Ostatné služby**⁸

- **monitorovanie environmentálnych záťaží;**
- **preprava zásielok vzoriek** (napr. kuriérskou spoločnosťou);
- **odborný geologický dohľad**⁹ do výšky stanovených percentuálnych limitov⁸⁷;
- **vypracovanie koncepčných, strategických a realizačných dokumentov**^{10 a 11} (napr. plány prác, rámcový projekt alebo projekt geologickej úlohy);
- **vypracovanie štúdií, analýz¹⁰, výpočtov, odborných správ/vyjadrení¹¹** (napr. znalecké, expertízne rozbor) **a všetkých druhov posudkov** (napr. znalecký posudok¹² na určenie hodnoty pozemku, na ktorom má byť projekt realizovaný);
- **nájom budov, objektov** (napr. kancelárskych, archívnych, laboratórnych, školiacich, dielenských a iné), **pozemkov a lesov** alebo ich častí;
- **nájom prevádzkových/špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia** (napr. meracích, monitorovacích, fľaše s technickými plynmi a iné);
- **výroba a osadenie dočasného** (veľkoplošného) **pútača a stálej tabule alebo plagátu**¹³ (nepriame výdavky)¹⁴ do výšky stanovených finančných limitov⁸⁷;
- **publikovanie článkov o projekte**¹²³ (nepriame výdavky) do výšky stanoveného finančného limitu⁸⁷;
- **služby súvisiace s riadením projektu - externé**¹⁵ (nepriame výdavky), poskytované v rámci pracovnej pozície Projektový manažér - externý, do výšky stanoveného finančného limitu⁸⁷;
- **vypracovanie prevádzkových a manipulačných poriadkov** nesúvisiacich s výstavbou;
- **geodetické a kartografické práce pre tvorbu databáz;**

⁷ Limity pre tento oprávnený výdavok sú uvedené v *Príručke k oprávnenosti výdavkov*.

⁸ Všetky typy (a príklady) oprávnených výdavkov, uvedené v skupine výdavkov 518 - *Ostatné služby*, sú zabezpečované dodávateľsky / externe, a to v súlade so zákonom č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Práca zabezpečená vlastnými kapacitami prijímateľa sa kategorizuje v skupine výdavkov 521 - *Mzdové výdavky*.

⁹ V zmysle § 3, písm. v), bod 1 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „geologický zákon“).

¹⁰ Ak je v rámci projektu financovaná tvorba dokumentu (napr. štúdia, analýza, školiaci materiál, odborná publikácia, príručka, manuál, atď.) s cieľom jeho ďalšieho využitia v projekte, avšak vytvorený dokument preukázateľne nie je v danom projekte využitý, výdavky vynaložené na takýto dokument budú považované za neoprávnené. Vo všeobecnosti sú výdavky na dokumenty, ktoré sa nevyužijú v danom projekte, považované za neoprávnené. Výnimku tvoria výdavky na dokumenty, pri ktorých žiadateľ v ŽoNFP jednoznačne preukáže ich využitie až po ukončení realizácie projektu.

¹¹ Žiadateľ/prijímateľ je povinný rešpektovať zásadu „hodnota za peniaze/value for money“. Žiadateľ je okrem zdôvodnenia nevyhnutnosti a využiteľnosti predmetných výdavkov v rámci realizácie projektu povinný vo formulári ŽoNFP (časť 7.2. Spôsob realizácie aktivít projektu) definovať aj požiadavky na odbornosť osôb, ktoré zabezpečia vypracovanie príslušných odborných dokumentov, štúdií, analýz, výpočtov, atď. Osoby zabezpečujúce dané služby nesmú byť v pracovnoprávnom vzťahu s prijímateľom. Poskytovateľ je oprávnený overiť hospodárnosť, efektívnosť a účelnosť týchto (ako aj ostatných typov) výdavkov aj na základe nezávislého posudku.

¹² Znalecký posudok musí byť vyhotovený znalcom z príslušného odboru, ktorý je zapísaný v zozname znalcov vedenom Ministerstvom spravodlivosti SR.

¹³ Výdavky, ktoré súvisia s informovaním verejnosti o podpore, ktorú projekt získal z európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) a štátneho rozpočtu SR (ďalej len „ŠR SR“) na jeho spolufinancovanie. Jednotlivé nástroje pre informovanie, komunikáciu a viditeľnosť (vrátane technických parametrov a minimálnych požiadaviek) sú bližšie špecifikované v platnej verzii Manuálu pre informovanie, komunikáciu a viditeľnosť podpory z OP KŽP.

¹⁴ Pre všetky nepriame výdavky platí, že súhrne nesmú prekročiť stanovený percentuálny limit pre nepriame výdavky, t. j. max. 3 % celkových oprávnených priamych výdavkov na projekt pri investičných projektoch, resp. 7 % pri neinvestičných projektoch (investičný projekt - projekt zameraný predovšetkým na výstavbu a nákup nehnuteľností, technické zhodnotenie nehnuteľností, nákup strojov a technológií a pod., ktorého výsledkom je dlhodobý hmotný a/alebo nehmotný majetok v zmysle zákona o účtovníctve a zákona o dani z príjmov, a v rámci ktorého výdavky na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku prekročia 40 % celkových oprávnených výdavkov na projekt).

¹⁵ Zahŕňa finančné riadenie projektu, monitorovanie projektu (sledovanie čiastkových a celkových výsledkov projektu), činnosti súvisiace s administráciou zmien v projekte, resp. v Zmluve o poskytnutí NFP, činnosti súvisiace so zabezpečením pre projekt relevantných nástrojov v oblasti informovania, komunikácie a viditeľnosti, činnosti podporného charakteru súvisiace s realizáciou verejných obstarávaní/obstarávaní pre účely projektu a pod.

- **nákup nehmotného majetku** (napr. softvér, licencie), ktorého ocenenie sa rovná sume 2 400 EUR alebo je nižšie, s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok, ktorý podľa rozhodnutia účtovnej jednotky (t. j. žiadateľa/prijímateľa) nebol zaradený do triedy výdavkov 01 - *Dlhodobý nehmotný majetok*.

Trieda výdavkov 52 - Osobné výdavky

Skupina výdavkov 521 - Mzdové výdavky¹⁶

- **mzda, resp. odmena¹⁷** za prácu bezprostredne súvisiacu s realizáciou HAP, vykonanú v rámci pracovných pozícií uvedených v časti *Príklady činností vykonávaných v projekte* tejto prílohy, do výšky stanovených finančných limitov⁸⁷;
- **mzda, resp. odmena¹⁸⁷** za prácu bezprostredne súvisiacu s riadením projektu - interné¹⁴⁵ (nepriame výdavky), vykonanú v rámci pracovnej pozície Projektový manažér - interný¹⁸, do výšky stanoveného finančného limitu⁸⁷.

Trieda výdavkov 90 - Zjednodušené vykazovanie výdavkov a rezerva

Skupina výdavkov 930 - Rezerva na nepredvídané výdavky

- **rezerva na nepredvídané výdavky súvisiace s geologickými prácami** maximálne do výšky 2,5 % celkových oprávnených výdavkov na geologické práce (napr. vynútené preložky inžinierskych sietí v nevyhnutnom rozsahu, pokiaľ tieto siete preukázateľne znemožňujú realizáciu projektu a nebolo ich možné vopred predvídať) výlučne v prípade, že geologické práce sú predmetom projektu a sú nevyhnutné pre realizáciu a dosiahnutie cieľov projektu) — ~~napr. vynútené preložky inžinierskych sietí v nevyhnutnom rozsahu, pokiaľ tieto siete preukázateľne znemožňujú realizáciu projektu a nebolo ich možné vopred predvídať~~.

V osobitných a riadne odôvodnených prípadoch sú zo strany RO akceptovateľné aj iné typy oprávnených výdavkov ako tie, ktoré sú stanovené/vymedzené vo vyššie uvedenom Zozname oprávnených výdavkov.

Upozornenie: V prípade, že žiadateľ/prijímateľ bude využívať nadobudnutý hmotný a nehmotný majetok okrem realizácie projektu aj na iné aktivity/činnosti **nesúvisiace** s realizáciou projektu, **oprávnené** na financovanie z EŠIF a ŠR SR sú **len pomerné výdavky** na obstaranie tohto majetku¹⁹.

V prípade identifikácie neoprávnených výdavkov projektu ŽoNFP z dôvodu vecnej neoprávnenosti alebo neúčelnosti, RO v procese odborného hodnotenia zníži výšku žiadaných celkových oprávnených výdavkov projektu ŽoNFP o identifikované neoprávnené výdavky, ktoré nebudú z OP KŽP financované. V prípade, ak RO identifikuje **viac ako 25 %** finančnej hodnoty žiadaných požadovaných celkových oprávnených výdavkov projektu ŽoNFP ako **vecne neoprávnených a/alebo neúčelných**, RO vydá rozhodnutie o neschválení ŽoNFP.

Zoznam neoprávnených výdavkov

Neoprávnené výdavky pre dopytovo orientované projekty **sú uvedené** v kapitole 8 *Príručky k oprávnenosti výdavkov*. Nad rámec tam uvedených neoprávnených výdavkov sú stanovené nasledujúce špecifické výdavky, ktoré sú v rámci predmetnej výzvy **taktiež neoprávnené**:

¹⁶ Základným oprávneným výdavkom v oblasti osobných výdavkov je **celková cena práce** (t. j. hrubá mzda, resp. odmena za vykonanú prácu a zákonné odvody zamestnávateľa). Zložky mzdy ako odmeny (okrem odmien poskytnutých zamestnancovi, ktorý pracuje iba na projekte/-och spolufinancovanom/-ých z EŠIF a ŠR SR), odstupné, odchodné, preplatenie dovolenky pri odchode a dovolenka nad rámec alikvotnej časti za odpracované dni na projekte patria medzi neoprávnené. Medzi neoprávnené položky, ktoré netvoria súčasť hrubej mzdy, patria daňový bonus, príspevky zamestnávateľa zo sociálneho fondu a na doplnkové dôchodkové sporenie (DDS). V prípade zamestnávateľov/prijímateľov, na ktorých nemôže byť vyhlásený konkurz podľa osobitného predpisu (napr. štát, štátna rozpočtová organizácia, obec, vyšší územný celok alebo iná osoba, za ktorej všetky záväzky zodpovedá alebo ručí štát) nevstupuje garančné poistenie do celkovej ceny práce.

¹⁷ Na základe dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru (§§ 223 až 228a Zákonníka práce).

¹⁸ Kombinácia interného a externého riadenia projektu nie je, v rámci jedného a toho istého projektu, prípustná. Oprávnená pracovná pozícia v oblasti riadenia projektu je preto buď Projektový manažér - interný alebo Projektový manažér - externý.

¹⁹ Bližšie informácie sú uvedené v kapitole 6.8 *Príručky k oprávnenosti výdavkov*.

- obnova ostatných inžinierskych sietí z dôvodu ich nevyhovujúceho technického stavu;
- geologický prieskum podľa § 2 ods. 3 geologického zákona v mieste, kde už bol geologický prieskum realizovaný;
- stavebné práce (napr. realizácia nových stavieb, rekonštrukcia a modernizácia stavieb a pod.);
- prípravná a projektová dokumentácia stavieb;
- rezerva na nepredvídané výdavky súvisiace so stavebnými prácami;
- nákup stavieb (napr. budov, objektov alebo ich častí);
- nákup dopravných prostriedkov;
- nákup alebo nájom telekomunikačnej techniky (napr. mobilné telefóny a pod.);
- stavebný a technický dozor;
- odborný autorský dohľad;
- správne poplatky²⁰, miestne poplatky a pod.

Príklady činností vykonávaných v projekte

Nad rámec informácií (podmienok) uvedených v poznámkach pod čiarou č. 604 až 637 v Príručke k oprávnenosti výdavkov, sú v rámci tejto výzvy uvedené dodatočné **príklady činností vykonávaných v projekte** na jednotlivých pracovných pozíciách **odborného personálu projektu**, a to v súvislosti s realizáciou HAP (priame výdavky).

Pracovná pozícia ²¹	Príklady činností vykonávaných v projekte
Odborný koordinátor ²²	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zodpovednosť za realizáciu HAP a napĺňanie merateľných ukazovateľov projektu ▪ koordinácia úloh a činností nevyhnutných pre realizáciu HAP v súlade s harmonogramom realizácie aktivít projektu a rozpočtom projektu ▪ koordinácia ľudských zdrojov zapojených do realizácie HAP ▪ zabezpečenie spolupráce s dodávateľmi tovarov/poskytovateľmi služieb v rámci HAP a dohľad nad vecným plnením zmlúv s nimi uzatvorených ▪ riadenie prác v oblasti monitorovania environmentálnych záťaží zabezpečených vlastnými kapacitami prijímateľa ▪ kontrolná činnosť a pripomienkovanie výstupov vypracovaných externými dodávateľmi
Expert/špecialista	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odborné činnosti na úrovni špecialistu (napr. vykonávanie špeciálnych meraní a analýz v teréne; analýza a spracovanie údajov/dát z terénu; vypracovanie dokumentácie; pripomienkovanie dokumentov vypracovaných externými dodávateľmi a iné) ▪ odborný dohľad nad realizáciou prác v oblasti monitorovania environmentálnych záťaží zabezpečených vlastnými kapacitami prijímateľa ▪ kontrolná činnosť práce vykonávanej dodávateľmi na základe zmluvných vzťahov ▪ spolupráca s vlastníckmi pozemkov
Odborný/technický pracovník	<ul style="list-style-type: none"> ▪ výkon odborných/technických prác pri monitorovaní environmentálnych záťaží zabezpečených vlastnými kapacitami prijímateľa (napr. plánovanie a realizácia

²⁰ Podľa zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

²¹ Žiadateľ môže/nemusi personálne obsadiť všetky (štandardizované) pracovné pozície uvedené v tabuľke. Spôsob, akým si žiadateľ naplánuje a zabezpečí ľudské zdroje za účelom realizácie (v tomto prípade) HAP, je výlučne v jeho kompetencii (to isté platí pre riadenie projektu). Oprávnené sú iba tie činnosti, ktoré sú nevyhnutné pre realizáciu a dosiahnutie cieľov projektu. Činnosti vykonávané na jednotlivých pracovných pozíciách odborného personálu projektu musia priamo súvisieť s monitorovaním konkrétnej environmentálnej záťaže.

²² Za štandardných podmienok zastáva pracovnú pozíciu Odborný koordinátor maximálne jeden zamestnanec/osoba pracujúca na dohodu žiadateľa/prijímateľa. Obsadenie tejto pracovnej pozície viacerými zamestnancami/osobami pracujúcimi na dohodu je žiadateľ povinný riadne zdôvodniť vo formulári ŽoNFP (časť 7.4. Administratívna a prevádzková kapacita žiadateľa).

	<p>odberov vzoriek v teréne; vykonávanie meraní v teréne a pod.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ spolupráca s vlastníkmi pozemkov
Terénny/pomocný pracovník	<ul style="list-style-type: none"> ▪ výkon terénnych/pomocných manuálnych prác pri monitorovaní environmentálnych záťaží zabezpečených vlastnými kapacitami prijímateľa (napr. odber vzoriek v teréne, čistenie a príprava odberných miest /vrtov/ pred vykonaním meraní a pod.) ▪ výkon asistenčných/pomocných prác v teréne podľa pokynov odborných pracovníkov